

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ethica Symbolica E Fabularum Umbris In Veritatis Lucem
Varia Ervditione Noviter evoluta**

Pexenfelder, Michael

Monachii, 1675

Ethicè.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68709](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68709)

SYMBOLVM LXXII.

Vlyffes iterum naufragus enatat, & operâ Palladis
ad deliciosos Alcioni hortos defertur.

Hom. Odyss. l. c.

Ethicè.

I. Laboribus & virtute superanda fortuna. 2. Nulla est societas
virtuti cum voluptate. 3. Irritamenta malorum vitanda. 4.
Virtutis experimenta. 5. Herba *moly* timor Dei. 6. Contemp-
tus religionis: vicissitudo fortunæ: victoria libidinum.

I. (a) **H**ic disce, quid homini in quacunque fortuna præstet studium sa-
pientiæ, seu Palladis amor. Periisset Vlyffes, nisi alumnum suum
excepisset dea. Adeo viro vel forti, vel sapienti omne solum
patria est. Sapientiâ illâ parantur opes animi, quæ nec furto eripi, nec
incendio absumi, neque naufragio absorberi possunt. Invenit Vlyffes
etiam ignotus hospitium ibi, ubi rerum omnium abundat copia. Hic
fructus est sapientiæ, non tam se Fortunæ, quàm Fortunam sibi accom-
modantis. Vlyffes prius fluctibus jactatur, antequam Alcioni poma de-
gustet. Laboribus emenda sunt præmia; & quies agitatione. Inter
adversâ crescit virtus, & pressa refurgit. Sudore colligit fructum. Nu-
dus erat Vlyffes, & rebus omnibus spoliatus. Quis egenum & deser-
tum suscepit? Homero teste, ex naufragio ad uxorem *Alcinoi*, Phæa-
cum regis, cui nomen *Arete*, id est, *virtus*, delatus est. Romani di-
ctum est Philosophi: *nemo cum sarcinis enatat*. Etiam nudus, si bonus
est, secum omnia portat. Navigamus omnes: æstibus, ventis, tempe-
statibus agitatur. Felicior & securior est, quem naufragantem non
premunt onera, hoc est, cupiditates honorum, opum, voluptatum, to-
tidem virtutis impedimenta, quæ gravatum animum ad tranquillitatis
portum enatare non sinunt.

II. (b) Neque tamen apud Phæaces se retardari passus est Ulyffes.
Quare? audi Homerum:

Non

(a) Laboribus & virtute superatur fortuna. (b) Nulla est societas virtuti cum vo-
luptate.

Non pugnis, durave exercent membra palastrâ:
Sed mensam, & citharæ strepitum, dulcésque choreas,
Stragulâque, & molles curant per balnea lectos.

Nulla societas est virtuti cum voluptate. Testatur Seneca, lib. de beata vita c. 8. Virtus malâ vitam non admittit: & infelices quiddam non sine voluptate, imò ob ipsam voluptatem sunt: quod non eveniret, si virtuti se voluptas immiscuisset, quâ virtus sæpè caret, nunquam indiget. Quid dissimilia, imò diversa componitis? Alcum quidam est virtus, excelsum, regale, invictum, infatigabile: voluptas humile, servile, imbecillum, caducum, cuius statio ac domicilium fornices ac popinæ sunt. Virtutem in templo invenies, in foro, in curia promuris stantem, pulverulentam, coloratam, callosas habentem manus: voluptatem latitantem sæpius, ac tenebras captantem; circa balnea ac sudatoria, ac loca ædilem metuentia; mollem, enervem, mero atque unguento madentem, pallidam, fucatam, & medicamentis pollutam. Nihil igitur Ulyssi cum Alcinoi (ut adagio fertur) mensa, luxu & epulis distentâ. Frugalitatem docuit eum patria Ithaca, quæ juxta Homerum aspera quidem erat, sed bona *εργασίως*, id est, juvenum alitrix: dum eos consuefecit frugaliter, & continenter vivere, & ad omnem virtutis functionem exercuit, paupertate Magistra.

III. (c) Ut Alcinoi mensa in adagiis, sic mensa Sybaritica celebratur, id est, mollitiæ ac deliciis luxurians. Sybaritæ enim in regione Tarentina populi, homines fuerunt in omne genus deliciarum, luxûs, & libidinis intemperatissimè effusi. Inde quidquid esset molle, effeminatum, luxuriosum, ambitiosè apparatus, dictum est Sybariticum. Iidem omnes artes, quæ cum strepitu exercentur, ut fabrorum, ærariorum, & materialiorum in suam civitatem recipi noluerunt: & ne alicunde somnus interrumperetur, gallos gallinaceos perpetuò exiliò multarunt. Magni stetit ipsis hæc mollities; nam cum equos instituerint, ut ad tibicæ cantum saltarent, Crotoniatæ finitimi, hostes eorum perpetui, in ipso prælii congressu modulum equis Sybariticis assuetum, classici loco incinuerunt, quò illi exultabundi, infessores hostili ferro objecerunt. Cautior Ulysses, quem ne perderet luxus, vitavit irritamenta malorum, Alcioni mensas & hortos.

IV. (d) Denique Ulyssis casus & labores ad varia virtutis experimenta referuntur à Mythologo lib. 9. c. 1. Sociorum illius pars in præliis adversus Ciconas amissa: pars à Læstrygonibus absumpta; nonnul-

li à

(c) Irritamenta malorum vitanda. (d) Virtutum experimenta.

li à cyclope vorati ; alii à Scyllâ & Charybdi absorpti sunt. Quò significatur , multos rebus adversis frangi ac consternari , animoque deficere , ut ad Piorum locum , tanquam in patriam pervenire non possint. Alii contrà ex illis non cessere quidem difficultatibus , adversus quarum molem invicti persistebant ; sed inter Phæacum delicias , inter fructuum Lotophagorum suavitatem , aut per jucundissima Circes pocula , propriam salutem neglexerunt : ut voluptates , quàm inter gravissima pericula socios Ulyssis desideràrit. Quanta sit autem vis voluptatum , quàmque perniciosa mortalibus , declaravit exemplum Polyphemi : quippe cum vel tanta moles Cyclopi fuerit , per vini tamen suavitatem oppressa est. Alii cum neque vi deliciarum , neque periculorum magnitudine victi fuissent , ob avaritiam in multas difficultates se intruserunt ; cum utrem ventorum , multorum laborum ac calamitatum originem , plenum , ab Æolo inclusorum , clam dormiente Ulysse , solvissent. Alii potiùs ambitione , quàm vel avaritia , vel omnibus prædictis difficultatibus erant transversum agendi , nisi Ulyssis prudentiâ fuissent aures omnibus obduratæ adversus Sirenum cantus. Somnus brevis , cui indulgit Ulysses , ostendit , quàm necessaria sit Imperatori vigilantia ; cum ne tantillum quidem ab administratione rerum ad communem omnium salutem pertinentium recedere liceat. Venti ex utribus emissi nullis votis revocari potuerunt.

Ante capillata est , post est occasio calva.

Deinde significatum est , præter hæc viro bono necessariam omnino esse prudentiam , & rerum fortuitarum quasi divinationem quandam , & præcognitionem , cum Ulysses sciscitatum de rebus futuris , vel ipsos inferos adiêrit.

V. (e) At verò non sufficere vires humanas ad superanda pericula , vel titillationes voluptatum , ad quas obstupescit humanum ingenium , facile monere potest Mercurii munus , herba *Moly* , quod datum est Ulyssi adversus omnia veneficia. Rectè hanc herbam *Timorem DEI* dixeris , potentissimum contra vitiorum irritamenta remedium. Festivum est , quod in part. 1. histor. Societatis. lib. 5. legitur de nostris Patribus magnâ innocentia in aula Joannis III. Lusitaniæ Regis versantibus : nam rogati à Principe , quo antidoto uterentur inter ter peccandi illecebras , salva integritate viventes , responderunt se herbam quandam circumferre , quæ vim haberet interimendæ libidinis , illamque non aliam esse , quàm *Timorem Domini*. Verè , pièque.

VI. (f)

(e) *Timor Dei.*

VI. (f) Sed cur focii Ulyssis navi de cælo fulminata, ob mactatos Solis greges, in mari periêrunt, ac solus Ulysses evasit? Illi contemptæ religionis pœnas dederunt; hic præmia cultæ pietatis accepit. Hic idem modò nudus, & ad littus ejectus inter frondes delitescit: modò auri & argenti dives multis acceptis fociiis & muneribus, in patriam dormiens exponitur, ob fortunæ vicissitudines, quas virum sapientem æquo animo perferre par est. Hic idem sumpto mendici habitu, consilio Palladis, post omnes procos cæsos, tranquillus in patria fuit, id est, extinctis libidinis ac voluptatum omnium stimulis, qui sunt quasi proci animæ nostræ, felicitatem tranquillæ conscientiæ, & prægustum illum æternæ beatitudinis consecutus est. Atque hæc de Ulyssæ Mythologica. Nunc Penelopen, uxorem eius, feminarum gemmam consideremus.

(f) *Contemptus religionis: fortuna vicissitudo: victoria libidinum.*

SYMBOLVM LXXIII.

Penelope casta.

Ex Homeri Odyssea.

Ethicè.

1. Uxor bona. 2. Casta. 3. Otium vitandum feminis. 4. Fides conjugalis.

Singularis pudicitia, formæ, ac fidei conjugalis hæc exemplar exitit; totis triginta annis, quibus Ulysses eius maritus abfuit, pro mortuo vulgò habitus, nullis aut parentum precibus, aut procorum pollicitationibus adduci potuit, ut fidem discedenti marito datam violaret, alterique nuberet. Cùm autem nobilissimi quique, magno numero juvenes, eius limina assiduè tererent, illamque singuli uxorem sibi postularent, sic ut tergiversanti, vim jam jam illaturi viderentur; tantum moræ ad deliberandum impetravit mulier tam astuta, quàm casta, quantum telæ, quam in manibus habebat, absolvendæ satis esset. Verùm de nocte retexens, quæ interdiu texerat, procos in adventum Ulyssis distulit; qui post tot annorum intervallum domum redux univèrso è medio sustulit.

Ggg

Ethica.